

POVZPELI SO SE Z LASTNIMI SILAMI

Z MODERNIM PROCESOM PROIZVODNJE TOVARNA AERO IZ CELJA OSVAJA TRŽIŠČE

VCERAJ SE UČENCI, DANES STROKOVNJAKI LAHKO REČEMO O DELOVNEM KOLEKTIVU TOVARNE AERO IZ CELJA. ZACELO SE JE ŽE LETA 1945, OZIROMA ŽE PRED VOJNO, KO JE TOVARNA BILA LE MAJHNA PODRUŽNICA VEČJE. CELOTEN OBSEG TAKRATNE PROIZVODNJE JE VELJAL LE 6 MILIJONOV TAKRATNIH DINARJEV. DANES SE JE PROIZVODNJA POVEČALA KAR ZA 47-KRAT, SEVEDA CE UPOŠTEVAMO ISTO DENARNO VREDNOST. DANDANES DAJE DELOVNI KOLEKTIV TOVARNE AERO DRUŽBI LETNO VEČ KOT ENO PETINO SVOJIH DOHODKOV, TO JE VEČ KOT MILIJARDO STARIH DINARJEV, KAR PA NI MALO. Z NOVIMI STROJI, PREDVSEM PA S SPOSOBNO DELOVNO SILO, SI JE TOVARNA ZAGOTOVILA VELIK UGLED NA NASEM IN TUDI TUJEM TRŽIŠČU.

Pred vojno je mala delovna enota vršila le vlogo konfekcioniranja izdelkov, oziroma z drugimi besedami, v proizvodnjo je dobila le napol izdelane proizvode, katere so morali dokončati. Celoten obseg takratne proizvodnje je veljal le 6 milijonov dinarjev. Tej vrednosti so vsi tisti gospodinjstvi proizvedli, razne barve za perilo itd., ki so bili

Tovarna je dobro skrbela tudi za stroje, jih stalno obnavljala, dopolnjevala in kupovala nove, tako da se lahko pohvalijo, da je iztrošenost njihovih osnovnih sredstev le 50%. Z novimi stroji so racionalizirali proizvodnjo, znižali so stroške za delo, povečali so produktivnost in tudi vrednost proizvodnje. Zboljšali so obdelavo proizvodov in na tak

opozarja delavce in s tem svojim delom veliko zmanjšuje nezgode pri delu. Tako je bilo izgubljenih lansko leto le 1900 delovnih ur. Polovica med prihodom na delo in samo polovica zaradi poškodb. Pa še te niso bile nevarne, le takšne, ki nikakor niso odsev slabe zavarovanosti. Lani je tako zapustilo tovarno in se vključilo na novo samo 7% ljudi.

Tovarna AERO, z napredno, visoko produktivnostjo je prva skrb delavca kot človeka. Skrb za človeka je morda ravno zaradi tako visoke produktivnosti in kvalificirane ter disciplinirane delovne sile potrebna in je morda ravno odsev le-te. Človek-delavec mora biti na delu spočit, le takrat lahko od njega zahtevamo največ kar zmore. In zato mora biti tudi njegov prosti čas, čas ko ni v tovarni, kajti tudi delo doma je lahko včasih počitek, racionalno izkoriščen. Kolektiv je že leta 1963 uvedel 42-urni delavnik. Tri sobote imajo na mesec proste in le eno delajo. Le v nekaterih mesecih, v juliju,

čaka še delo v domačem gospodinjstvu. Razumljivo je, da hočejo svoje domače opravke narediti že v soboto, tako da imajo vsaj nedeljo prosto. Povečini pa proste sobote izkoristijo za rekreacijo, šport, študij in počitek. Ob takšnih dnevih hodijo mnogo v gore. V tovarni je namreč planinsko društvo, ki aktivno dela že vrsto let. Pa tudi za ostali šport se delavci precej zanimajo. Tako igrajo namizni tenis, kegljajo, šahirajo, igrajo mali nogomet in odbojko.

Tovarna je uredila tudi topli obrok med delom. Skoraj vsi delavci dobivajo malico. Stroške delno poravnava tovarna, delno pa plačajo delavci sami. Vendar ni tako važen denar. Pomembno je, da delavec nima skrbi za tople obroke in da z nakupovanjem ne izgublja dragocene časa.

Ko govorimo že o skrbi za človeka, naj omenimo, da ima tovarna 78 stanovanj, lansko leto pa so jih zgradili še šest v Sempetru. Ni naključje, da v dandanašnjem času pomeni lastno stanovanje že dobrina posameznika in da je odsev visoke življenjske ravni. Zato tovarna daje mnogo sredstev za gradnjo stanovanj. Lani so se prvič odločili za dajanje kredita in za sklad za stanovanja. Namenili so 16 milijonov. Letos so sredstva povečali, tako da so oddvojili za gradnjo stanovanj 55 milijonov in za posojilo 40 milijonov. Posojilo tovarne je še toliko bolj pomembno, ker so šele v zadnjem času poslovne banke začele uvajati stanovanjsko varčevanje in preden bo to varčevanje res množično organizirano in razpleteno, bo preteklo še mnogo vode. Zato je pomoč tovarne toliko bolj pomembna. Delavci hočejo in morajo svoj zasluženi dopust res prijetno preživeti. Tovarna jim z regresi omogoča cenejše letovanje. Tako je lansko leto letovala kar polovica delavcev. Od teh več kot polovica na morju, ostali pa po drugih krajih naše domovine. Regresi za dopust so lani znašali 15 milijonov.

V delovnem kolektivu, ki je razbit na tri obrate in ki šteje skoraj 500 delavcev, pomeni obveščanje bržčas velik problem. Delavec, ki ni dobro seznanjen z delom v tovarni, ki ne pozna sklepov delavskega sveta in ki mu je skrb za lastni kolektiv deveta briga, vsekakor ni enakovreden ostalim članom našega kolektiva. Zato so se v tovarni odločili za izdajanje dveh ciklostiranih listov. Izdajajo informator, ki prenaša obvestila o delu podjetja in o smernicah in Naš aero, ki seznanja delavce o težavah in o življenju tovarne. Po-

čajo velike težave pri realizaciji plana. Lansko leto je znašal bruto produkt 4,6 milijarde starih dinarjev. Za letos so predvidevali povečanje za 14%. Vendar pa je že prvo polletje letošnjega leta pokazalo, da so plan preseglji za 6%, tako da bo letošnji bruto produkt tovarne znašal približno 6 milijard starih dinarjev. Od teh sredstev več ko petino odvajajo družbi.

Tovarna AERO izdelke tudi izvažajo. Največ izvažajo na Češkoslovaško in lansko leto so tja izvozili, predvsem jasnit papir za 300.000 dolarjev. Reprodukcijski material dobivajo in uvažajo z vzhoda. Velike težave z reprodukcijskim materialom imajo z zahodnimi državami. Vendar so kljub gospodarski reformi prekoricali plan. To dokazuje, da jih reforma ni našla nepripravljenih. Ne smemo pozabiti, da tovarna AERO, kljub visoki kvaliteti svojih izdelkov in ugledu, ki ga uživa na domačem trgu, ni edina tovarna takšne vrste pri nas. Torej obstaja tudi domača konkurenca. Vendar pa kljub konkurenčnemu boju in uvozu enakih izdelkov iz tujine, zadovoljivo realizira svojo proizvodnjo. Svojo prodajno poslovanje vrši izključno preko trgovske zveze.

V prihodnosti mislijo obogatiti izbor proizvodov, predvsem seloteipa. Zaenkrat nimajo v načrtu gradnjo novih obratov; dokončati mislijo le obrat, ki je že v gradnji.

Tovarna AERO je ena redkih tovarnih take vrste, ki je začela praktično brez osnove in zdaj pomeni pojem v svoji stroki. Takšnemu naglemu vzponu se lahko zahvalijo le požrtvovalnosti svojih delavcev, predvsem pa odgovornosti. Odgovornost je tista, ki vodi delavca, da opravlja svoje delo vestno in skrbno. Ko je skupina 70 mož pričela s proizvodnjo se prav gotovo nihče ni spraševal, kakaj večja vlaganja v sredstva podjetja, kajti zavedali so se odgovornosti za svojo tovarnico. Vedeli so: danes rabimo nov stroj, da bomo lahko jutri imeli boljše. Izobraževali so se, vključevali nov, visoko kvalificiran kader, ker je to zahtevala proizvodnja. Iz pešice učencev, so se razvili strokovnjaki svoje stroke. Zdaj, ko lahko skrbijo za člane delovnega kolektiva in jim ni treba dajati obljub, češ da bo boljše, zdaj res v veliki meri posvečajo skrb delavcu-človeku.

Obisk v tovarni nam je pokazal mlado tovarno, mlado po duhu, vendar z dolgoletno tradicijo. Strokovna delovna sila, visoka produktivnost

Proizvodni obrat v Sempetru v Savinjski dolini

udeleženi kar 90%. Struktura se je seveda dandanašnji spremenila, tako da so gospodinjstvi proizvedli izdelke le s 17%, pisarniške potrebščine 67% in šolsko kemični proizvodi 16%. Kmalu po vojni je skupnica sedemdesetih mož začela s proizvodnjo brez pravih sredstev in pogojev za delo, tako rekoč z golimi rokami. Seveda je bil sprva obseg dela zelo majhen, vendar pa je že proti koncu 45. leta stekla proizvodnja. Od takrat se prične vzpon tovarne AERO, ki je iz malega delovnega kolektiva sedemdesetih mož zrastle v veliko delovno enoto, ki zaposluje 450 delavcev. Pričela se je trnova pot za obstanek in za izboljšanje delovnih pogojev. Morali so se spoprijeti z mnogimi težavami; nastalo je vprašanje finančnih sredstev za obnovo in za gradnjo novih delovnih prostorov. Mnogo je pomagalo tudi sklad podjetja za obnovo, v katerega so vlagali precejšnja sredstva. Začeli so z uvajanjem novih proizvodov. Tako je že koncem 45. leta stekla proizvodnja Lepikola, 46. leta so začeli s proizvodnjo akvarelnih barvic, 48. leta so uvedli proizvodnjo matric, naslednje leto tempera plakatne barvice, 50. leta umetniške oljnat barve in jasnit papir, 52. leta barvo za razmnoževanje, naslednje leto so pričeli s proizvodnjo popularne »Mice« in potem so skoraj vsako leto uvedli nov proizvod: lepilne trakove, »as role«, samolepilne trakove in etikete, iks lepila itd. Tako so polagoma z večjim prizadevanjem in uvajanjem novih strojev povečali proizvodnjo in s tem seveda tudi osebne dohodke. Danes ima tovarna že tri obrate. Obrat v Kocenovi ulici, v Stritarjevi ulici v Celju in obrat v Sempetru. V gradnji pa je tudi nova hala. Pred leti ko je bila tekstilna tovarna v Sempetru likvidirana, so preuredili prostore in zdaj tam teče proizvodnja samolepilnega traku Seloteipa.

Način se lahko zlahka prilagajajo potrebam in zahtevam trga. V tovarni sami pravijo, da jih je k temu dejanju prisilila sama proizvodnja, predvsem pa stanje na tržišču, saj gredo lahko le z modernimi stroji v korak s sodobno proizvodnjo.

Danes šteje kolektiv 450 delavcev. Zanimivo je, da zaposluje kar 65%, oziroma s številkami 288, ženske delovne sile. Tovarna AERO je mlad kolektiv. Povprečna starost je le 35 let. Pohvalijo pa se lahko s kvalificirano in še posebej z visoko kvalificirano delovno silo. Tako je v tovarni zaposlenih 36 inženirjev in tehnikov, tako da pride v neposredni proizvodnji 7 ljudi na tehnika oziroma inženirja. Mlada, predvsem pa kvalificirana delovna sila je resničen porok za dobro proizvodnjo, ki mora v korak s časom.

Tovarna se zaveda, da bodo z visoko kvalificirano delovno silo dosegli še kvalitetnejšo in boljšo proizvodnjo in zato dobro skrbijo za izobraževanje v tovarni. Lani so dali 4 milijone starih dinarjev za stroške izobraževanja. Izobraževalo se je 17% zaposlenih, predvsem v družbeno političnih tečajih. Zagotovijo si tudi strokovnjake s pomočjo štipendij in na tak način uvajajo nove kadre v proizvodnjo. Pa tudi število izrednih študentov raste. Lansko leto so za šolstvo odstopili celjski občini 9 milijonov starih dinarjev. V tovarni so delavci nagrajeni po delu. Povprečni mesečni osebni dohodki znašajo 83 tisoč dinarjev.

Fluktuacija je v tovarni minimalna. Morda k temu mnogo pripomore dobra zavarovanost delavcev na delovnem mestu. Pri večkrat nevarnem delu, morajo biti delavci dobro zavarovani in v ta namen tovarna ne štedi s sredstvi. Ustanovili so komisijo za varnost, ki pregleduje in odpravlja razne nepravilnosti,

Nov obrat Aera na Dolgem polju v Celju

aprilu, oktobru, januarju, delajo po potrebi tudi kakšno soboto več. Zakaj so se že tako kmalu odločili za 42-urni delavnik? Kot smo omenili, kolektiv zaposluje 65% ženske delovne sile. Povečini so to matere, gospodinjke, ki jih po delu v tovarni

leg tega imajo še razglasne omarice, kjer sproti obveščajo o sklepih delavskega sveta in kjer lahko delavci berejo obvestila.

Prenapeti planski načrti, predvsem pa preveč ambiciozni, često povzro-

in zavest delavca, so glavni poroki tovarni AERO, da bo kljub težavam, ki jih imajo in ki jih ni tako malo, ostala na površju, med najpomembnejšimi proizvajalci te vrste pri nas.

Janez Pirš

SVOJE PRIHRANKE BOSTE VARNO IN ZA VAS KORISTNO NALOŽILI

na hranilno knjižico

KREDITNE BANKE CELJE

Kreditna banka Celje — osrednja enota z ekspoziturami Zalec, Mozirje, Laško, Sentjur pri Celju, Šmarje pri Jelšah, Rogaška Slatina, Slov. Konjice, Sevnica in Brežice

Podružnice:

CELJSKA MESTNA HRANILNICA CELJE

SLOVENSKA BISTRICA

VELENJE z ekspozituro v Sočanju

SLOVENJ GRADEC z ekspoziturami v Radljah ob Dravi, Dravogradu in Prevaljah

Obrestna mera za navadne hranilne vloge 5% — za vezane preko 12 mesecev od 7 do 7,5%.

KREDITNA BANKA CELJE

Asfaltiranje ceste v naselje Lipa

Krajevna skupnost Štore je imela v letnem načrtu asfaltiranje ceste od železniške postaje do stanovanjskega naselja Lipa. Ker za ta dela ni sprejela iz občinskega proračuna nobenih sredstev, je predlagala občinski skupščini, da bi v letošnjem letu uporabili za ta namen prispevek za ureditev mestnih zemljišč, ki ga odvaja železarna v Storah. Teh sredstev bo nekaj milijonov starih dinarjev, asfaltiranje pa bo stalo okoli 15 milijonov starih dinarjev. Razliko bo prispevala železarna in krajevna skupnost. Občinski svet za urbanizem se s tem predlogom strinja.

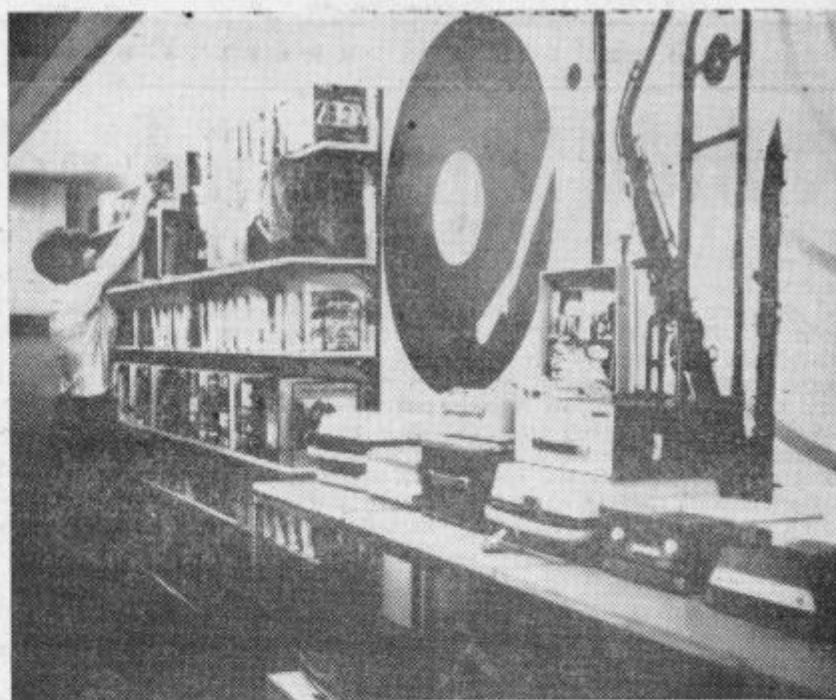
Cesta

Frankolovo - Žiče

Občinsko cesto Frankolovo—Črešnjica—Žiče so plazovi in neurje tako poškodovali, da bi jo morali zapreti, ker je skoraj neprevozna. Da bi cesto vsaj za silo usposobili za promet, je občinski svet za urbanizem dodelil krajevni skupnosti Frankolovo 1.600.000 starih dinarjev iz komunalnega proračuna.

Popravilo pločnika v Dobrni

Krajevna skupnost Dobrna je zaprosila občinsko skupščino za 1,5 milijona starih dinarjev za popravilo pločnika v Dobrni. Ker ta dela niso bila predvidena v načrtu za letošnje leto, je občinski svet za urbanizem izplačilo sicer odobril, vendar so člani sveta menili, da tak način ni najbolj pravilen. Del, ki prej niso bila predvidena v načrtu komunalne dejavnosti, občinska skupščina ne bo več financirala, saj se tako ustvarja nered, kar hkrati povzroča težave v občinskem proračunu.

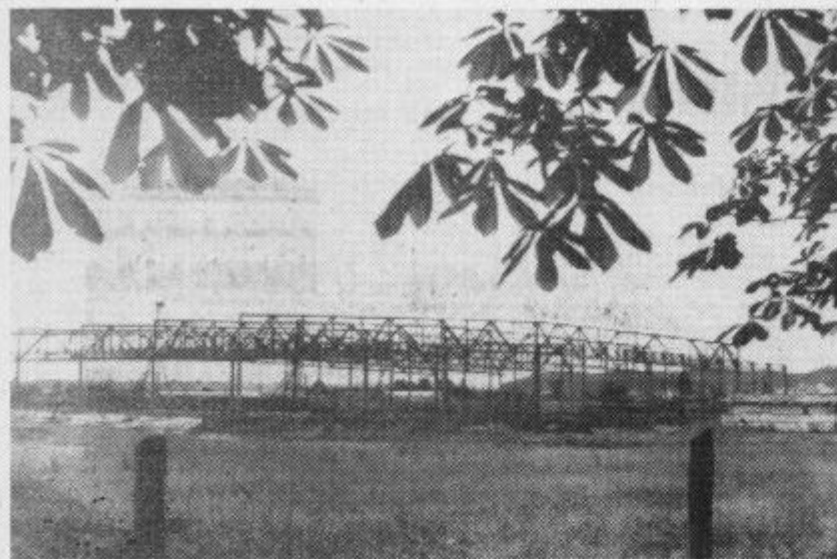
Podjetje z elektrotehničnim blagom Tehnomercator je odprlo v Gubčevi ulici v Celju novo, sodobno urejeno tehnično trgovino s specializiranimi oddelki. Izbira v tej novi trgovini je mnogovrstna in bogata. Potrošnik lahko sam izbira blago na oddelku za spominke, ki bo odprt tudi ob nedeljah dopoldne, na oddelku za široko potrošnjo in oddelku za akustiko. Presenetil vas bo bogat asortiman izdelkov. Tako lahko kupite električne stroje za gospodinjstvo, televizorje, radijske sprejemnike, tranzistorje, elektroinstalaterski material in predvsem gramofonske plošče. Bogat izbor gramofonskih plošč in lahka izbira ter predvajanje omogočata kupcu lahek nakup. Trgovina je tako pretrgala z ustaljenim trgovanjem kupec — prodajalec in prva v Jugoslaviji uvedla samoizbiro. Trgovina daje tudi razne ugodnosti kot so potrošniški kredit, ki ga lahko kupec opravi kar v sami prodajalni in pa 10% popust če poravnate račun s tujo valuto. Dokaz več, kako skrbi za svoje potrošnike je tudi v tem, da vsa garancijska popravila opravijo v lastnem RTV servisu na Ljubljanski cesti.

AVTOTURISTIČNO PODJETJE

IZLETNIK

CELJE

s svojimi poslovalnicami v Velenju, Mozirju, Krapini, Krškem in Hrastniku čestita ob občinskem prazniku vsem potnikom in poslovnim partnerjem.

Nove servisne delavnice med gradnjo.

Gostinsko podjetje

»NA-NA« Celje

Vsem občanom celjske občine predvsem svojim cenjenim gostom čestita k praznovanju občinskega praznika in Dneva vstaje

kolektiv gostinskega podjetja

»Majolka« Celje

KOLEKTIV

»FINOMEHANIKA« CELJE

Koebekova ulica 3, telefon 30-42

čestita vsem poslovnim prijateljem in občanom za praznik občine Celje ter priporoča svoje usluge, za hitro in solidno delo s popravili vseh pisarniških strojev.

Zastopamo firme: Rheinmetall, Optimatec, Olivetti, TOPS, Gestetner, TRS, Zagreb, Biser, EMKA, Hermes, Contal (tudi Ekonom lonci), Mirna, vršimo tudi vsa ostala v stroko spadajoča dela.

AVTO CELJE

NOVA, SODOBNA »BOLNICA« ZA AVTOMOBILE — V PRVI FAZI PET IN POL KVADRATNIH KILOMETROV POSLOVNEGA PROSTORA — INVESTICIJA, VREDNA OKROG POL MILIJARDE DINARJEV — NAMESTO 130, 250 POPRAVLJENIH VOZIL DNEVNO — KONČNO POSKRBJENO TUDI ZA MOTORIZIRANE TURISTE.

Ko so pred meseci začeli iz tal ob Ipavčevi ulici rasti oporniki, ki naj bi bili temelj nove, velike hale Avta Celje, se je s tem začela izpolnjevati že več let stara želja delovnega kolektiva, da končno uredijo take poslovne prostore, v katerih bo mogoče s sodobno tehnologijo več, hitreje in ceneje proizvajati. Za sodobne prostore, kjer bi avtomehanična stroka lahko razvila vse svoje sposobnosti, pa niso zainteresirani samo v Avtu Celje. Celotno širše območje celjskega mesta že dalj časa kar vpije po modernih delavnicah, saj sedanji manjši obrati, raztreseni po mestu in bližnji okolici že dolgo ne zmorejo več vseh naraščajočih zahtev razvijajoče se motorizacije. Tako čas, kot včasih tudi kvaliteta opravljenega dela so že nekaj časa problem, zato so v kolektivu sklenili, da zastavijo vse sile za novogradnjo.

S prvo fazo, ki bo po optimistič-

nih predvidevanjih zaključena do novega leta, prav gotovo pa do praznika dela 1. maja — bo Avto Celje pridobil 5500 kvadratnih metrov novih poslovnih prostorov, kjer bodo s pomočjo najmoderneje tehnologije uredili pravcato bolnišnico za avtomobile, kot v šali sami zatrjujejo. Strokovnjaki se bodo lotili čistega avtomobila, saj bodo vsako vozilo že pred postopkom temeljito očedili, nato pa mu bodo v posebni »diagnostični postaji« določili vrsto okvare. Sele nato ga bodo sprejeli v oddelku, kjer ga bodo dokončno popravili. Torej neke vrste tekoči trak, ki bo zagotovil tudi večjo sistematičnost, krajši čas, solidnejše delo in — obljublja tudi to — nižjo ceno za opravljeno delo. V prvi fazi izgradnje bodo usposobili oddelke za vzdrževanje spodnjega ustroja vozil, motorja in delno tudi kleparska ter ličarska dela. Druga etapa naj bi prinesla nova skladišča in dokončno ureditev karoserijske in ličarske dejavnosti, tretja pa prodajalne in upravno poslopje.

Prva faza novogradnje bo veljala okrog pol milijarde starih dinarjev, zagotovili pa so jih iz lastnih virov, kreditov, nekaj pa iz sredstev, ki naj pospešijo razvoj turizma, saj je tudi ta odvisen od sodobne avtomehanične stroke.

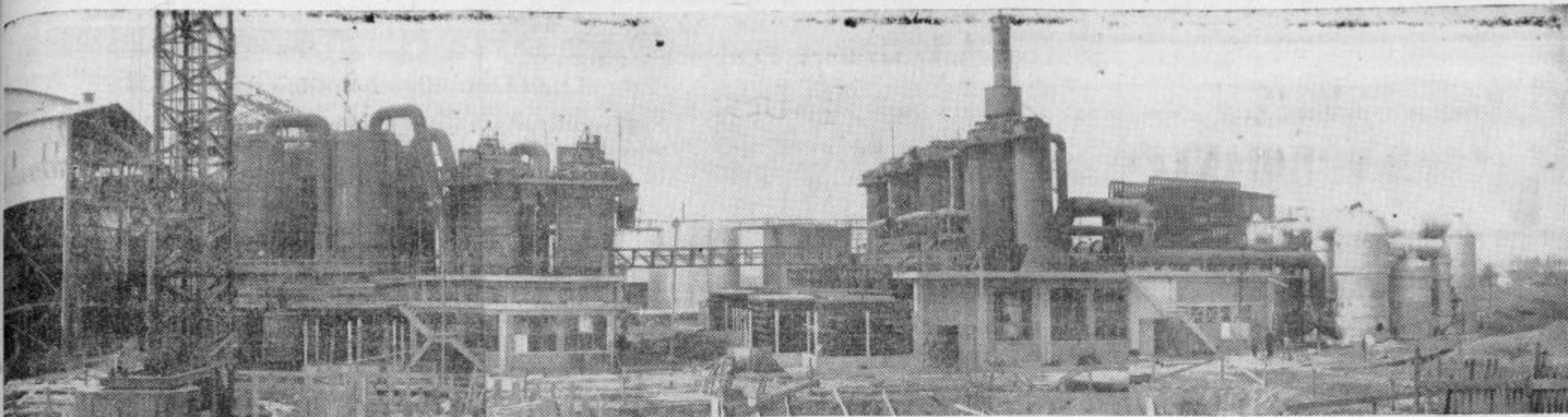
V dosedanjih delavnicah Avta Celje, bi na dan popravili od 130 do 150 vozil, zaradi premajhnih prostorov pa jih moramo kar naprej odklanjati. Ko pa bodo končali prvo fazo novogradnje, bodo lahko kapaciteto povečali skoraj za dvakrat, saj računajo, da bodo v eni izmenj zlahka popravili okrog 250 vozil dnevno, če pa bi bilo treba, bi uvedli še drugo delovno izmeno. Dokler ne bodo končali vseh treh faz, bodo obdržali tudi dosedanje delavnice, v novem objektu pa bodo sprva popravljali tako osebna kot tovorna vozila, čeprav se bo sčasoma verjetno treba orientirati samo na eno vrsto vozil.

Vzporedno z novimi poslovnimi prostori skrbijo pri Avtu Celje tudi za strokovno usposabljanje. Kadre izobražujejo sami, svojim delavcem pa omogočajo tudi izredni študij na srednjih, višjih in visokih šolah. Pogovarajo se celo o tem, da bi na srednji tehniški šoli ponovno odprli oddelke za izobraževanje tehnikov za avtostroke, saj prav takih strokovnjakov najbolj primanjkuje. Nekaj delavcev študira na visoki tehniški šoli v Mariboru, dva pa sta pred kratkim postala celo inženirja.

Kdaj bosta končani tudi naslednji dve fazi, je odvisno predvsem od finančnih sredstev. Ideja o modernih prostorih pa je stara že več let in prav bi bilo, da Celje čimprej dobi svoje »bolnico za avtomobile«.

Maketa novih servisnih delavnic Avto Celje.

ZAKLJUČEK PRVE FAZE REKONSTRUKCIJE V CINKARNI

Metalurško kemični kombinat Cinkarna ima že dolgoletno tradicijo, saj je topilnica začela obratovati že leta 1873. Polagoma so nastajali novi obrati, in sicer za proizvodnjo in predelavo cinka, za predelovanje žveplene kisline in drugi. Ker večina obstoječih obratov ni več ustrezala sodobnemu, ekonomičnemu načinu proizvodnje, ali pa so bile kapacitete premajhne, je delovni kolektiv Cinkarne sprejel pred leti rekonstrukcijski načrt.

Prva faza rekonstrukcij bo letos dokončana. Te dni bo pričel obratovati nov obrat za proizvodnjo žveplene kisline, v septembru bodo pričeli pražiti cinkove koncentrate v novi pražarni, kmalu za tem pa bo stekla tudi rafinacija cinka po postopku New Jersey. Poleg starega obrata, ki daje letno okoli 50.000 ton žveplene kisline, bo novi obrat letno proizvajal 100.000 ton kisline, od tega 10.000 ton oleuma (kadečja žveplena kislina). Surovine za proizvodnjo kisline bosta dajali pražarna cinkovih in pražarna pirnitnih koncentratov.

Pražarna cinkovih koncentratov bo zgrajena na najsodobnejšem principu, ki ga danes uporabljajo v svetu. Po tem postopku se iz finornatega cinkovega koncentrata tvori pelete — male kroglice, ki so po praženju v pražilni peči takoj uporabne za redukcijo v destilacijskih pečeh. Pri praženju pelet se sproščajo plini, ki jih bodo predelali v žvepleno kislino. Pražarna pirnitnih koncentratov je podobna pražarni cinkovih koncentratov.

Vse te naprave imajo mnogo prednosti v primerjavi s staro pražarno in aglomeracijo. Izkoristek žveplениh plinov, ki nastajajo pri praženju cinkovih in pirnitnih koncentratov bo znašal okoli 98 % — ti plini bodo služili izključno za proizvodnjo žveplene kisline, preostali del žvepla bo ostal v pirnitnih ogorkih in pralni kislini; v atmosfero pa ga bodo uhajale le neznatne količine, saj so dovoljene v vseh industrijskih razvitih državah.

Poleg maksimalnega izkoristka žveplениh plinov je še cela vrsta pozitivnih lastnosti: peletiziran pražilec ni potrebno aglomerirati, redukcija cinka je lažja in kvalitetnejša, materialne izgube bodo minimalne. Vsi obrati bodo skoraj popolnoma mehanizirani; težkega fizičnega dela pravzaprav ne bo. V primerjavi z dosedanjimi zastarelo pražarno in aglomeracijo v novi pražarni cinkovih koncentratov ne bo več prahu. Vse neizkoriščen material se bo vra-

čal, kar bo precej prispevalo k povečanju izkoristka.

Ko bodo nove naprave pričele poskusno obratovati, bodo dosedanje pražarno in aglomeracijo ustavili, pražilne reaktorje pa bodo preuredili za praženje pirnitnih koncentratov.

Gradnja teh novih obratov je kljub raznim težavam dokaj dobro napredovala. Gradbena dela so pričeli v začetku februarja pred dvema leti, sedem mesecev kasneje pa so začeli montirati proizvodne naprave. Pretežni del opreme je bil uvožen iz Belgije, Francije in Zahodne Nemčije preostalo pa so izdelala domača podjetja. Gradbena dela je opravil Ingrad iz Celja, montažo Termoelektro iz Beograda in druga podjetja (Metalna, Hidromontaža, Rade Končar, Cevomontaža itd.). Medtem, ko je bila vsa uvožena oprema pravočasno dobavljena, se domača podjetja niso držala dogovorjenih rokov.

Pred pričetkom obratovanja novih naprav je bilo potrebno zgraditi še veliko pomožnih objektov, komunikacijskih naprav in urediti vse potrebne komunalne objekte. Razen skladišč za surovine in žvepleno kislino tak objekt potrebuje napravo za mehaniziranje in pripravo vode, zaradi pomanjkanja oziroma zaradi boljšega izkoriščanja industrijske vode pa so zgradili stolp za recirkulacijo vode. Poleg vseh potrebnih električnih napeljav in pitne vode so morali urediti tudi kanalizacijo, ki je opremljena z napravami za čiščenje odpladne vode; te so montirane ob samih objektih, za kolektorjem pa so predvidene centralne čistilne naprave.

Dovoz surovin in odvoz žveplene kisline ter drugih produktov bo potekal pretežno po železnici. V ta namen so med obrati zgradili industrijske tirnice, ki jih veže z glavno železniško progo dovoznih lok. Ta dovoznih lok predstavlja osnovo za gradnjo industrijske železniške postaje v Čretu. Ko bo industrijska železniška postaja zgrajena, bo rešen del problema celjskega železniškega vozlišča.

Pri gradnji industrijske proge pa se je pojavila ovira; treba je bilo prestaviti strugo Voglajne. Sedaj je Voglajna regulirana do starih obratov, reguliranje spodnjega toka pa se že nadaljuje. Sele z dokončno regulacijo Voglajne, dela spodnje Hudinje in vzhodnega dela Ložnice bo industrijsko področje Cinkarne zavarovano pred poplavi.

Na domačem in tujem tržišču je

vse večje povpraševanje po finem cinku, surovi cink, ki ga pridobivajo v destilacijskih pečeh pa je več ali manj nečist; vsebuje namreč majhne količine drugih kovin (kadmij, svinec itd.). Zato so se v Cinkarni odločili za gradnjo obrata za rafinacijo cinka po New Jersey postopku. Rafinacija surovega cinka daje izredno čisti cink imenovan »overcore cink«, ki vsebuje 99,995 % cinka. Ta cink po svoji kvaliteti prekaša elektrolitskega.

Pri dosedanjem načinu praženja cinkovih koncentratov so se kadmij in druge kovine v pretežni meri izgubljale, preostali del pa se je na-

cinkov prah (surovina za proizvodnjo kvalitetnih antikorozijskih premazov, barv itd.).

Cinkarna že sedaj uporablja fini cink (cinkova žica, čašice za baterije), ki pa ga mora dobiti od drugod. Ko bodo sami proizvajali rafinirani cink, bodo lahko pričeli redno proizvajati mikrocinkove plošče, ki jih rabijo tiskarne za izdelovanje klisejev; doslej so morala grafična podjetja mikrocink uvažati.

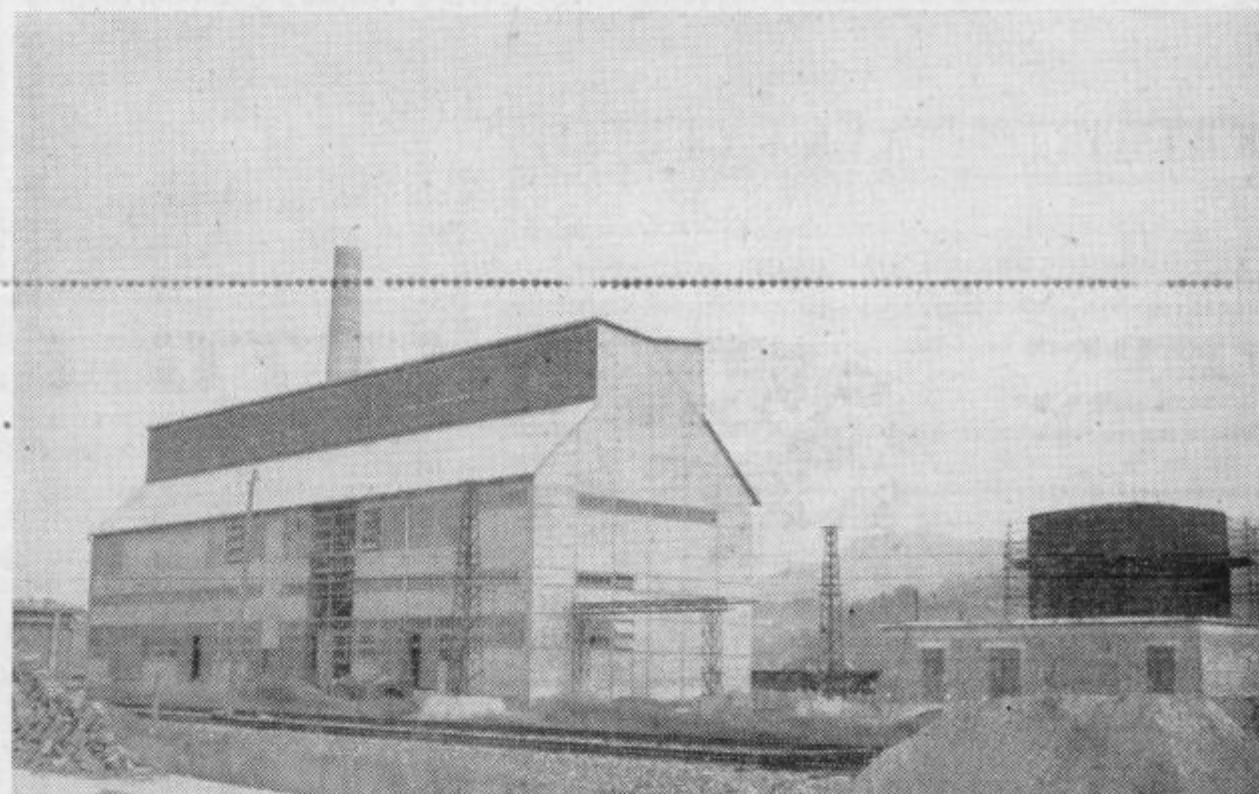
Fini cink izredne čistote pa je glavna surovina za proizvodnjo »Zamak« zlitin (zlitine cinka, aluminija, bakra in magnezija). Te zlitine imajo mnoge izredno dobre lastno-

stnosti hladilnih naprav in finomehaničnih izdelkov itd. Medtem, ko je v Evropi potrošnja medenin še dokaj velika, jo v Ameriki vse bolj izpodrivajo Zamak zlitine.

Pocinkavanje kovinskih predmetov temelji v Jugoslaviji na bazi termičnega ali galvanskega postopka, v svetu se pa vedno bolj uveljavlja tako imenovana metalizacija za katero potrebujejo cinkovo žico.

Vsi stroški prve faze rekonstrukcije znašajo okoli 9 milijard starih dinarjev.

S to rekonstrukcijo, ko bodo začeli vsi obrati redno proizvajati, bo Cinkarna povečala svoj letni bruto

Obrat rafinacije cinka — New Jersey.

(Foto: Z. Sentjurs)

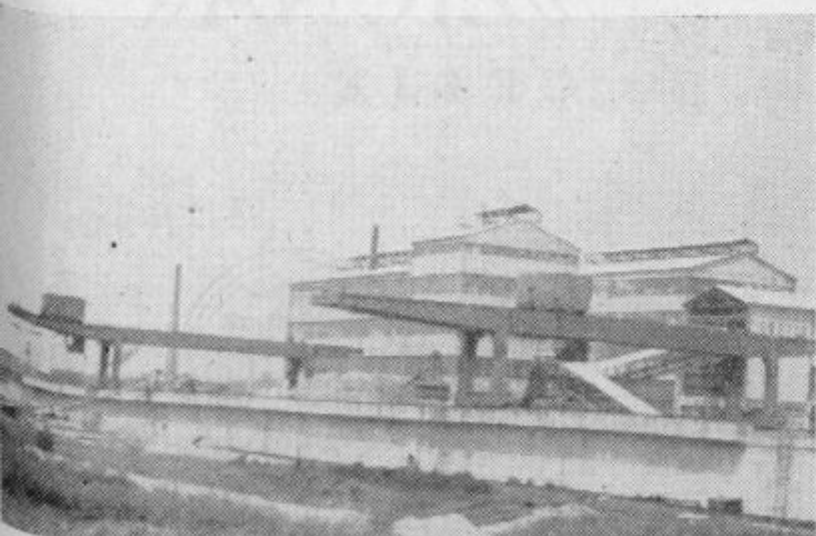
hajal v surovem cinku.

V obratu New Jersey bodo torej z rafinacijo ločili kadmij od cinka, pridobivali bodo nekaj svinca, ki ga bodo porabili za proizvodnjo minija; iz rafiniranega cinka pa bodo v tem obratu proizvajali še sintetični

sti; uporabne so za tlačno vlivanje, obdelava odlitkov je lahka, poleg tega pa so vsestransko uporabne. Pri nas sicer še niso zelo znane, v svetu pa povpraševanje po njih vse bolj narašča; največji potrošniki so avtomobilska industrija, industrija

produkt za preko 3 milijarde 500 milijonov starih dinarjev. Z. S.

Slika nad naslovom: Pirnitna pražarna in obrat za proizvodnjo žveplene kisline (Foto: Z. Sentjurs)

Pražarna cinkovih koncentratov bo zgrajena na najsodobnejšem tehnološkem principu, ki ga danes uporabljajo v svetu. (Foto: Z. Sentjurs)

Cinkarna - metalurško kemična industrija Celje

iskreno čestita
za občinski praznik 20. julij

Podjetje »POSREDNIK« Celje — Tomšičev trg
čestita k prazniku občine Celje in Dnevu vstaje

»KLIMA« Industrija aerotermičnih naprav CELJE
Nudi ventilacijske, klimatske, sušilne, vlažilne, hladilne in ogrevalne naprave ter vrši montaže vseh vrst centralnih kurjav, vodovoda in sanitarnih naprav.

VSEM DELOVNIM LJUDEM ČESTITAMO K PRAZNIKU
SKUPSCINE OBČINE CELJE.

Ob 25. obletnici vstaje in praznovanju občinskega praznika
čestita vsem delovnim ljudem celjske občine

OPEKARNA LJUBEČNA — BUKOVZLAK

Ob praznovanju dveh zgodovinsko pomembnih praznikov čestita
z najlepšimi željami vsem občanom celjske občine
kolektiv tovarne perila

TOPER-Celje

toPER

Vsem občanom celjske občine čestita k praznovanju občinskega
praznika in Dneva vstaje

kolektiv Kmetijskega kombinata Zalec
OBRAT MESNINE — KLAVNICA CELJE

Vsem občanom celjske občine
iskreno čestita ob praznova-
nju občinskega praznika.

ADOLF OBLAK,
TORBARSTVO,
Celje, Miklošičeva 2

Vsem občanom celjske občine čestita k doseženim uspehom
v želji, da bi se le-ti v prihodnje še stopnjevali.

Kolektiv

ZLATARNA CELJE

»UNIVERZALE«

trgovina s klobuki in konfekcijo,
Celje, Stanetova 12 — čestita k ob-
činskemu prazniku občine Celje ter
se priporoča za cenjeni obisk.

GOSTILNA FRANC LOGAR, CELJE, Cesta v Laško
nudi cenjenim gostom razna hladna po naročilu tudi topla jedila
in toči pristna domača vina. Za cenjeni obisk se priporoča.

FOTO »PARTIZAN« CELJE
Prešernova ulica

Zeljam ob praznovanju občinskega praznika se ostalim kolekti-
vom pridružuje tudi

kolektiv Splošno obrtnega podjetja »OBNOVA« Celje
ki priporoča svoje usluge

Ob praznovanju občinskega
praznika iskreno čestita

kolektiv
»LJUDSKE RESTAVRACIJE«
Celje

Cestitkam in željam se ob
praznovanju občinskega praz-
nika pridružuje

kolektiv
»TAPETNISTVA«
Celje

Ob praznovanju občinskega praznika in Dneva vstaje čestita
vsem delovnim ljudem celjske občine

GOZDNO GOSPODARSTVO CELJE

GRADBENO PODJETJE »INGRAD« CELJE

se pridružuje čestitkam kolektivov celjske občine in želi prijetno
praznovanje ter mnogo delovnih zmag vsem občanom celjske
občine.

KOLEKTIV TOVARNE ŽIČNIH IZDELKOV

»ŽIČNA«
CELJE

čestita vsem občanom celjske občine
ob praznovanju občinskega
praznika in 25. obletnice vstaje.

V službi sodobnega trgovanja

Če rečemo o trgovskem podjetju »Merx«, da je to mlada delovna organizacija, prav gotovo ni slučajnost. Čeprav je podjetje svoje začetne težave že davno premostilo pa se namreč še vedno razvija in napreduje. To pa seveda ne gre

valnice. Ugotovili pa so tudi, da to ne bo mogoče brez solidno urejene predpakiranja blaga. Tako so doslej, da zdaj njihova maloprodajna mreža zagotavlja popolno higieničnost in kar najbolj smotno ponudbo blaga.

Pri Merxu menijo, da je njihova dolžnost, da propagirajo embalarano blago in so zato v stalnem stiku z neposrednimi potrošniki — gospodinjami, tako da zbirajo njihova mnenja in želje o blagu, ki ga pošiljajo na tržišče. V ta namen prireja Merx tudi sestanke s predstavniki maloprodajne mreže ter od časa do časa vabi v goste tudi svoje neposredne odjemalce — potrošnike.

V enote je razdeljena tudi Merksova maloprodajna mreža. Tako poslovanje zagotavlja hitro postrežbo in sveže blago. In prav nadaljnemu hitremu razvoju maloprodajne mreže je Merx posvetil največ pozornosti. V Celju nadvse primanjkuje prodajnih prostorov in stiska je iz dneva v dan bolj občutna. Na celjskem področju odpade na eno samo prodajalno 380 potrošnikov, v tujini pa okrog 250. To je tudi vzrok za negotovanje potrošnikov, saj v takih pogojih tudi postrežba ni povsem zadovoljiva. Trgovski delavec pravzaprav nima časa, da bi se posvetil kupcu tako kot to današnji čas zahteva. Trgovina pa — prav zaradi svoje utesnjenosti — tudi ni v stanju nuditi vseh tistih blagovnih dobrin, ki jih daje na trg naša domača proizvodnja.

Tako stanje je vzpodbudilo organe samoupravljanja v Merxu, da so začeli resno ukrepati. Zato so se odločili, da bodo na področju Celja in bližnje okolice zgradili več novih samopostrežnih trgovin. Tako jih že gradijo v Celju na Otoku in Dolgem polju, dobila pa jo bo še Ljubljanska cesta, prav tako tudi Laško, Štore, Dobrna in Vojnik ter v Celju še na Hudinji. Preuredili bodo tudi zastarelo klasično trgovino »Soča« v Celju v sodobno samopostrežno trgovino.

Vse te prodajalne se bodo imenovalle Merx Market in bodo imele te le skupne lastnosti:

- 210 kvadratnih metrov prodajnih površin z modernimi policami, s katerih si bodo potrošniki lahko sami izbirali blago;

- dve moderni hladilni komori, ki bosta omogočili, da bo tudi občutljivo prehranbeno blago dalj časa ohranilo svoje lastnosti;

- 14 metrov hladilnih vitrin, kjer bodo potrošnikom nudili dovolj veliko izbiro občutljivega blaga;

- štiri blagajne;

- sodobne razsekovalnice svežega mesa, kjer bodo zagotovili higienško in kvaliteten meso;

- in še posebnost — bifeji, ki bodo na razpolago kupcem, njihovim

spremljevalcem, pa tudi vsem stalnim naročnikom določene soseske;

- pred Merxovimi marketi bodo uredili tudi posebne parkirne prostore;

- v marketih bodo prvič dobili primerne prostore tudi prodajalci, ki se bodo lahko v njih nekoliko odpočili in tako povečali svoje moči.

Tak moderen market bo veljal milijon 40 tisoč novih dinarjev. Ta številka pa nazorno govori o tem, koliko truda bo moral kolektiv Merxa vložiti v svoje delo, če bo hotel v treh letih zgraditi te nove samopostrežne prodajalne. Že v oktobru pa bodo odprli vrata dveh novih

trgovin — na Otoku in Dolgem polju. Ti dve sodobni prodajalni bosta samo prvi člen v verigi Merxove bodoče maloprodajne mreže.

Kolektiv si je veliko prizadeval in si seveda še, da bi kar najbolj usposobil svoj strokovni kader. Organizirali so že več seminarjev, udeleževali so se strokovnih posvetovanj, nekatere mlajše moči pa so poslali tudi na prakso v tujino. Ta prizadevanja so že rodila sadove.

Kolektiv trgovskega podjetja »Merx«, se torej resnično trudi, da bi se čimbolj približal svojemu geslu »Vaše zadovoljstvo, naš ponos«, saj je to v korist tako potrošniku, kot v dobro delovni organizaciji.

brez skrbi in težav. Cilj, ki so si ga pri Merxu zadali, je jasen: sodobna trgovina zahteva sodobno opremo, primerno embalažo in hitro dostavo blaga trgovinam oziroma potrošnikom.

Merx ima več delovnih enot — potrošniško prodajno službo, skladišča v Celju, Slovenjem Gradcu in Krškem, proizvodne enote — embalarice, izdelovalnice bonbonov in avtopark. V kolektivu so se kaj hitro medli dejstva, da v sodobno urejeni prodajalni ne bo več prostora za blago v razsutem stanju. Zato so takoj začeli preurejevati svoje poslo-

Breskve in marelice

Ker so breskve in marelice precej podobno sadje, jih tudi vkuhavamo približno enako. Če smo se odločili, da jih bomo pasterizirali, moramo najprej izbrati, ali jih bomo olupili ali ne. Če smo se odločili za prvo, jih za trenutek položimo v vrelo vodo, ker bomo tako lažje odstranili olupke. Breskve konzerviramo ponavadi razpolovljene, marelice pa so lahko tudi cele. Polovičke naložimo v kozarce tako kot strešno opeko, dodamo nekaj koščic za boljši okus in sadje zalijemo s sladkorno raztopino. Na liter vode odtehtamo 20 do 40 dekagramov sladkorja. Marelice, ki bi jih radi kasneje uporabili za oblogo raznih slad-

sadne solate in podobno, pasteriziramo brez zalivanja. Vodo segrevamo do osemdeset stopinj in pasteriziramo dvajset do trideset minut.

Za sadni sok iz marelic ali breskev odmerimo na pet kilogramov marelic 50 do 60 dekagramov sladkorja, za breskve nekoliko več. Oprane in odcejane sadeže razpolovimo, posladkamo in pustimo dve uri pokrite na hladnem. Sočimo in dobimo za okrog tri litre soka. Za boljši okus lahko dodamo nekaj koščic.

Marelično oziroma breskovo marmelado pa pripravimo takole: dobro

zrelo sadje pretlačimo v porcelanah z zamašimo z gumijastimi kapi.

Iz marelic ali breskev pa lahko pripravimo tudi kašasti sadni sok. Potrebujemo pet kilogramov marelic, tri četrte kilograma sladkorja in dva litra vode. Oprane marelice razpolovimo in jim odstranimo koščice. Zmlejeemo jih na mesoreznicah in dodamo prekuhano vodo s sladkorjem. Dobro zmešamo in pustimo stati 12 ur. Nato sadje pretlačimo, sok segrejemo na 75 stopinj in vročega zlijemo v segrete steklenice. Tako zmešamo s sladkorjem kilogram marelic, pol kilograma

sladkorja), postavimo pokrito za dve uri na hladno, nato pa kuhamo marmelado približno 20 do 25 minut.

Na drug način pa lahko pripravimo marelično oziroma breskovo marmelado takole: zrele marelice ali breskve zrežemo v rezine. Kuha-

mo jih v lastnem soku in ves čas mešamo med dodajanjem sladkorja. Ko je marmelada kuhana in se njena kaplja ne razleže več, napolnimo z njo kozarce in takoj zavežemo. Na isti način lahko skuhamo tudi mešano marmelado: pol breskev, pol marelic.

Vitka linija in plavanje

Tisti, ki so nekoliko nagnjeni k debelosti in jim gre to k srcu, z veseljem pričakujejo poletja, ker upajo, da bodo spet dobili »linijo«. In res — poleti, ko vsaj del časa preživimo ob vodi, ko se kopamo in mnogi gubamo, izgubimo nekaj odvečnih dekagramov. V vodi se okrepi in pospeši notranja presnova, hrana v telesu hitreje izgoreva in hitreje porabimo tudi rezerve, ki jih hrani telesna tolišča. Izgorevanje hranilnih snovi v telesu pa pospešimo, če v vodi ne mirujemo, najboljša telovadba je — plavanje. Pri plavanju dela mnogo mišic. Če pri navadnem prsnem plavanju naprezamo mišice zgornjih in spodnjih udov, mišice, ki ude krčijo, tiste, ki jih iztezajo in nekatere, ki jih obračajo in sučejo. Poleg vseh teh pa delajo le nekatere prsne, medenične in hrbtne mišice. Prsno plavanje je priporočljivo predvsem za tiste, ki imajo nekoliko zamaščena ramena in boka, pomaga pa tudi tistim, ki imajo močne nadlahti in stegna. Če bi radi izgubili tolišče v bokih in na nogah, je najbolje, da vodo odpravimo z nogami, z rokami pa delamo le toliko, da obdržimo nos pod vodo. »Telovaditi« v vodi moramo intenzivno in biti vsaj tako globoko, da se s prsti ne dotikamo tal. Le v globoki vodi bodo gibi naših udov dovolj učinkoviti, saj se je treba res potruditi, da se obdržimo na površju.

Če več telesnih mišic pa dela pri plavanju, ki ga s športnim izrazom označujemo kaval, pri kavalu so vprežene v delo tudi mnoge trupe in hrbtne mišice, stanjša pa tudi trupe v gležnjih, torej priporočljivo za tiste, ki hočejo izgubiti preobilni hrbetni dekolite in trebuh.

Toda ne smemo misliti, da bomo shujšali, če že nekajkrat pobrcamo po vodi. Plavati bi morali vsak dan najmanj četrte ure, če pa moremo daljše plavanje, bo kura seveda še uspešnejša.

PREDSTAVLJAMO VAM DVE MALI VECERNE OBLEKE IZ CELA ŠPORTNEGA KROJA. VECERNI JU IMENUJEMO ZATO, KER STA UKROJENI IZ LAHNEGA IN NEKOLIKO DRAGOCENEJSEGA MATERIALA. ČE PA SE BOSTE ODLOČILI ZA DRUGO KVALITETO (OBLEKI STA SESITI IZ ETAMINA) JIH SEVEDA LAHKO KORISTNO UPORABITE ZA MANJ SONCNE DNI.

PRED ODHODOM NA MORJE
si ogledjte naše
KOPALNE POTREBSČINE

kopalke na sliki
N din 32,37

VELEBLAGOVNICA
Ljudski magazin
CELJE

